

Landsorganisasjonen i Norge
Internasjonal avdeling v/Vidar Bjørnstad
Youngs gate 11
0181 Oslo

Vår dato:
15.10.2010
Vår referanse:
OCØ
Deres dato:
Deres referanse:

Postkoms innspill til LOs EØS-arbeid

Som et ledd i LOs arbeid med innspill til det offentlig nedsatte utvalget som skal vurdere og utrede erfaringene med EØS-avtalen har LO bedt om vårt bidrag til generell evaluering og vår erfaring med enkeltdirektiver.

Generelt om Norge og EØS-avtalen

Postkom mener at EØS-avtalen har vært og er viktig for Norge for å sikre markedsadgang. Vi mener derfor at det er viktig at vi har et godt og regulerte forhold til EU. I all hovedsak har EØS-avtalen og andre avtaler sørget for dette.

Samtidig som EØS-avtalen er viktig for norske arbeidsplasser i eksportindustrien, ser vi utfordringer langs to akser knyttet til endringer i EU som innvirker på de områdene som er EØS-relevant:

- Regulering av tjenester
- Dreining i mer liberalistisk retning

Regulering av tjenester

EU har etter at EØS-avtalen trådte i kraft fått økt fokus på fri flyt av tjenester. Dette gjelder også områder som for Norges del er offentlige eller som i stor grad er offentlig regulert, slik som post. Forskjellen på tjenesteproduksjon og vareproduksjon er at vareproduksjonen i all hovedsak alltid har måttet forholde seg til et globalt marked, mens tjenesteproduksjon i all hovedsak har vært knyttet til et lokalt/nasjonalt marked.

Økt konkurranse og press på mobilitet i tjenestemarkedet, skaper problemer i et høykostland som Norge med en godt utbygd velferdsstat. Det er derfor nødvendig at Norge sikrer sine interesser knyttet til offentlig velferd og at vi sørger for å ha et regelverk som forhindrer sosial dumping. Postkom har ingen innvendinger til det frie arbeidsmarkedet, så lenge lønns- og arbeidsvilkår ikke forringes for derigjennom å bli et konkurransefortrinn.

Postkom ser også at den frie etableringsretten i EU gir muligheter for norske selskaper som ønsker å etablere seg med tjenesteproduksjon i andre EØS-land. Ett eksempel på dette er Posten Norges etableringer i EØS-området. Det blir i så måte viktig for Norge å sørge for at norske selskaper, og spesielt offentlig eide selskaper, opptrer på en akseptabel måte i disse landene, spesielt knyttet til lønns- og arbeidsvilkår. En avgjørende grunn til at Posten Norge

trakk seg ut av postdistribusjon i Danmark etter store tap og fortsatt sliter med lønnsomheten i Sverige er at Posten Norge har tilbudt lønns- og arbeidsvilkår etter sektorens tariffavtaler.

Dreining i mer liberalistisk retning

Vi har inntrykk av at EU går i en mer liberalistisk retning. Det skaper problemer for fagbevegelsen i hele Europa og for land som ønsker å føre en mindre liberalistisk politikk. I EUs postpolitikk, som vi er spesielt opptatt av, er liberalisering og økt konkurranse et gjennomgående trekk. Konkurranse er etter vår mening ikke et mål i seg selv - konkurranse er et virkemiddel, som ikke nødvendigvis fungerer på alle områder. Vi ønsker å skjerme en rekke tjenester fra konkurranse fordi det norske samfunnet er best tjent med at de er offentlige eller offentlig regulert. Det kan være for å sikre velferd, infrastruktur eller likeverdighet i hele landet.

Vi ser også en tendens til at EU presser på for økt konkurranse og liberalisering i land utenfor EØS-området i form av handelsavtaler og hvordan de forholder seg til internasjonale konvensjoner, som for eksempel ILO-konvensjoner. Vi erfarer blant annet at EU presser Canada til å liberalisere posttjenestene i forbindelse med reforhandling av handelsavtalen mellom EU og Canada. Canadas nasjonale myndigheter har ganske nylig vedtatt at de ikke ønsker å liberalisere posttjenestene.

I den grad Norge har påvirkningskraft i EU og på EUs utvikling bør den brukes til å demme opp for denne liberaliseringstanken som vi ser blir den stadig mer dominerende linjen.

Erfaringene med postdirektivet

Postkom har i flere år jobbet mot en ytterligere liberalisering av det norske postmarkedet, noe som nå gir seg utslag i at vi fører en kamp for at Norge skal reservere seg mot implementering av EUs tredje postdirektiv. Som et forholdsvis lite forbund opplever vi at det er krevende å føre en slik kamp – det er ressurskrevende både ift tid, penger og kompetanse.

Det tredje postdirektivet ble vedtatt av EU i 2007. Postkom deltok i debatten sammen med søsterforbund og våre internasjonale organisasjoner i forkant av vedtaket i EU, og har i etterkant jobbet for at Norge skal benytte reservasjonsretten. Den norske regjering har foreløpig ikke konkludert i denne saken. Dette for å illustrere at en slik sak krever både tid og ressurser. I tillegg til arbeidet rettet mot norske myndigheter har vi stilt solidarisk opp for våre fagforeningskamerater i Europa som har fått føle liberaliseringen på kroppen.

EUs postdirektiv er en god illustrasjon på hvilken type konkurranse vi ikke ønsker i Norge. Direktivet viser at EU i dette tilfellet ønsker konkurranse for konkurransen skyld, ikke for å skape bedre posttjenester. Liberalisering kan ha uheldige konsekvenser uansett, men effekten kan ikke bli annet enn negativ når man søker å etablere mer konkurranse i et fallende marked. Postkom har gjennom utredninger som er gjort fått støtte for vårt syn på konsekvensene av en liberalisering av postmarkedet. Liberalisering vil føre til økte kostnader for staten, dersom servicenivået på posttjenester skal opprettholdes. Utredningene viser også at man risikerer større forskjeller mellom ulike deler av landet, både ift service, kvalitet og pris.

I tillegg til at direktivet vil føre til dårligere og dyrere posttjenester, spesielt i distriktene, er Postkom bekymret for sosial dumping for postansatte. En høyst begrunnet frykt basert på erfaringer fra de landene i Europa som har liberalisert postmarkedet de siste årene.

Både regjeringen og Postkom har fått utredet de juridiske konsekvensene av å benytte reservasjonsretten. Begge utredningene konkluderer med at de juridiske konsekvensene ved å benytte reservasjonsretten er minimale. Begge utredningene henviser også til at post er et lite og lett avgrensbart område, og at bruk av reservasjonsretten dermed ikke bør få konsekvenser for andre deler av EØS-avtalen. Dette viser at enkeltes frykt for at det kan få negative konsekvenser for forholdet mellom Norge og EU dersom Norge benytter reservasjonsretten, er ubegrunnet.

Konkrete innspill

- Reservasjonsretten må være reell. Vi tror også dette vil styrke EØS-avtalens legitimitet
- Internasjonale konvensjoner må ha forrang foran EØS-direktiver
- Den demokratiske behandlingen av nye direktiver må styrkes
- Organisasjoner og interessenter som blir direkte berørt av EØS-direktiver må få støtte til å utrede og sette seg inn i konsekvensene av direktivet
- Norge må bidra til å styrke den sosial dialogen i EU.

Oppsummering

- Postkom mener at det er viktig med en god og forutsigbar tilknytting til EU. EØS-avtalen har i hovedsak oppfylt denne funksjonen de siste 16 årene.
- Vi må sikre at nye direktiver ikke bidrar til sosial dumping eller forringelse av velferdsordninger i Norge
- Norge må benytte reservasjonsretten der direktiver truer norske fellesskapsinteresser. Postdirektivet er et eksempel på dette.

Med hilsen
Odd Christian Øverland

Forbundsleder
Postkom